

a fegyverzet (prémes kucsma, kis pajzs, görbe kard, páncéltalan ing) és az apró lovak szintén a moldvai román katonai viseletre vallanak. Emellett szólna az is, hogy a két metszet eredetije egy mester kezétől származó két rajz lehetett. Ezeket a rajzokat, KARADJA szerint, a könyv kiadója, THEOBALD FEGER küldte volna Augsburgba Magyarországról, ahol valaki olyan rajzolhatta, aki szemtanuja volt a moldvai hadjáratnak, vagy legalább is jól ismerte az ottani viszonyokat. Ellenvetésül fel lehetne hozni azt, hogy a középkori román katonai viseletre vonatkozólag csak írott forrásaink vannak, tehát nem áll teljesen megbízható anyag rendelkezésünkre, meg azt, hogy a két kép többször előfordul a krónika lapjain, de egyszer sem románokról szóló fejezetek mellett. Az utóbbi kifogást tárgyalanná teszi a románokról szóló szövegrészek vizsgálata, amelyek mellett fordulnak ugyan elő metszetek, viszont ezek nem román tárgyúak, hanem kifejezetten nyugati viseletű ellenfelek küzdelmét mutatják be. Ilyen a másik két, KARADJA által említett kép (k₇ levél b oldal és d₇ levél b oldal). A kiadás nyomdai vezetője nem ismerte a román katonák fegyverzeteit s így a szöveggel nem egybehangzóan osztotta el az illusztrációkat. Az első ellenvetésre érvül a kétségtelenül moldvai címert hordozó zászlót hozhatjuk fel.

Mindent egybevetve, KARADJA feltevései elfogadhatóak és magyar szempontból bizonyító értékű adalékok jelentenek a krónika metszeteinek magyarországi eredetére vonatkozólag. MAKKAI LÁSZLÓ.

Pintér Jenő: *A magyar irodalom története*. 1—2. köt. Bp., 1938. Franklin. 4°. 571, 654 l.

Nemcsak az irodalomtörténet munkásai, de a bibliográfia művelői is hálásak lehetnek PINTÉR JENŐnek. Hétkötetes nagyszabású szintézise után két hatalmas könyvben összefoglalta nagy művének eredményeit, természetesen az azóta készült legújabb irodalom kitűnő bibliográfiai feldolgozásával. A mi szempontunkból PINTÉR JENŐ munkájának maradandó értéket biztosít mindenre kiterjedő, részletes és alapos bibliográfiája. Nincs irodalomtörténetünknek és segédtudományainak olyan rejtett zuga, vagy olyan jelentéktelen írója, kinek munkásságára forrásjellegű utalást ne kapnánk PINTÉR JENŐ könyvéből. Elévülhetetlen érdeme, hogy a legújabb eredményeket is mindenkor szervesen feldolgozza és beilleszti azokat a fejlődés menetébe. Ezáltal az irodalomtörténet legújabb kutatásairól, azok eredményeiről kapunk állandóan részletes útbaigazításokat és tudományos tanácsokat. Irodalomtudósnak, vagy könyvkedvelőnek, könyvtárosnak vagy akár laikus olvasónak, egyaránt óriási hasznára vannak ezek a tudományos módszerű kézikönyvek. Munkája nemcsak világos és áttekinthető, de

élvezetes és választékos stílusa könnyen olvashatóvá s a nagyközön-ség szélesebb rétegeiben is közkedveltté teszi. Minden könyvében van valami érdekes újítása, ami előző műveihez viszonyítva haladást jelent. Új könyvének függelékében is kitűnő irodalomtörténeti statisztikákat találunk: így összeállította kronológikus jegyzékét az életraj-zok, korrajzok, műfaj történetek és tanulmányköteteknek TOLDY FERENC 1854-es *A magyar költészet történetétől* GALAMB SÁNDOR leg-újabb drámatörténeti monográfiájáig. Nagyon hasznos az irodalom-történeti segédkönyvek és magyarázatos szövegkiadások listája is. A műfaj- és az időmutató élenken tükrözi, hogy íróinkat a fejlődés sorrendjében milyen ízlésáramlatok foglalkoztatták a XI. századi *Tihanyi alapítóoklevéltől* MIKSZÁTH: *Különös házasságáig*. A hely-mutató alapján látjuk, hogy íróink hol születtek és haltak meg. A ma annyira divatos tájzsemléletnek is eleget tesz: országrészek szerint be-mutatva költőinket. Nagyon sikerült az életkortáblázat, láthatjuk, hogy legfiatalabban elhunyt írónk a 23 éves kort alig megért BAJZA JENŐ, s a legöregebb korban a 95 esztendő LÉVAY JÓZSEF halt meg. Nagyon újszerű az írók foglalkozását feltüntetető táblázatot tanulmá-nyozni: a legtöbb közülök pap, tanár és szerkesztő volt. PINTÉR JENŐ új irodalomtörténete ismét 1900-zal zárul. Kívánjuk neki, hogy a tel-jesen kész folytatás (a XX. század irodalma) hasonlóméretű feldolgo-zásban minél előbb lásson napvilágot minden irodalmunkat ismerni óhajtó és szerető kutató örömére. Ezt a hazai bibliográfia is nagyon várja.

KOZOCSA SÁNDOR.

Varga Nándor Lajos: *A rézkarc*. Budapest, 1935. Szerző ki-adása. 8°. 209 + (3) l.

Varga Nándor Lajos: *Adattár a magyar művészi grafikához*. Rézkarcolók 1900—1936. Budapest, 1937. Szerző kiadása. 8°. 376 l.

A grafikai művészetekre általában, de a magyar grafikára, annak történetére vonatkozó irodalom is igen sovány termést mutat fel a művészettörténeti tudomány egyébként gazdag termésében. Annál örövendesebb most ennek a két könyvnek rövid egymásutáni időben való megjelenése. Mindkettőt a Képzőművészeti Főiskola grafika-tanára, VARGA NÁNDOR LAJOS írta és állította össze.

A *Rézkarc*-ról szóló munkában tulajdonképen a rézmaratás különböző technikai eljárásait és fogásait ismerteti a szerző, azzal a határozott célzattal, hogy a növendékek kezébe adja az első magyar-nyelvű munkát erről a ma is divatos és kedvelt grafikai művészetről.

Rövid „előljáró írás“ után a rézlemez különböző összetételű faj-táit, vastagságát, előkészítési módjait tárgyalja, majd beszél az ala-pozásról, füstölésről, a karcoló tűk különféle fajtáiról, magának a